

Saksnr.: 2019/5764
Løpenr.: 107809/2019
Klassering: G10
Saksbehandler: Siri Guldteig Larssen

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaknr.
Styret i Østfoldhelse	29.05.2019	
Opplæringskomiteen	04.06.2019	
Fylkestinget	20.06.2019	

Årsrapport 2018 Østfoldhelse

Vedlegg:

- 1 Årsrapport 2018 Østfoldhelse

Komitelederens forslag til innstilling

Årsrapporten for Østfoldhelse 2018 tas til orientering.

Komitelederens behandling

Ingen endring.

Sarpsborg, 16. mai 2019

Elin Tvette
leder av opplæringskomiteen

Fylkesrådmannens anbefaling

Årsrapporten for Østfoldhelse 2018 tas til orientering.

Sarpsborg, 7. mai 2019

Anne Skau
fylkesrådmann

Elin Tangen Skeide
kst. fylkesdirektør

Bakgrunn for saken

Østfoldhelsa er et partnerskap som skal oppfylle folkehelsemålsettingene i fylkesplanen og regional folkehelseplan. Partnerskapet består av kommunene, sykehuset Østfold HF, fylkeskommunen, Høgskolen i Østfold, frivilligsentralene, Inspiria og Østfold idrettskrets. I tillegg samarbeides det nært med en rekke andre instanser, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Årsmeldingen viser arbeidet til partnerskapet i 2018.

Fakta

Høsten 2018 ble det klart at Viken fylkeskommune skal opprettes fra 2020. Folkehelse skal i den nye parlamentariske styringsmodellen plasseres under rådsområdet plan. Det er et av syv områder, som vil få sin egen fylkesråd. Folkehelse vil bli en egen avdeling, av totalt fire, i planområdet.

Årsrapporten viser at Østfoldhelsa har opprettholdt omfanget og intensiteten i folkehelsearbeidet i 2018. Usikkerheten knyttet til opprettelsen av den nye fylkeskommunen har likevel medført at man i 2018 ikke lagde planer og strategier for årene etter 2020. En planlagt, større oppdatering av regional plan for folkehelse (2012-2015/2024) ble stanset. I stedet ble det besluttet å kun ta for seg den fireårige handlingsplanen. Dette arbeidet ble igangsatt vinteren 2019.

Fylkesplanen Østfold mot 2050 har som mål at Østfold skal bli et ledende fylke i å utjevne sosiale helseforskjeller. Dette arbeidet har høy prioritet.

I 2018 har Østfolds folkehelsearbeid blitt evaluert av Høgskolen i Østfold for å finne ut av hvordan Østfold fylkeskommune og samarbeidspartnerne kan videreutvikle folkehelsa i vår region. Evalueringen etterlater en stor støtte til partnerskapet og til vår måte å organisere folkehelsearbeidet på og viser en klar forbedring sammenliknet med resultatene fra evalueringen i 2010.

To av Østfoldhelsas største satsinger i 2018 var RØRE-prosjektet og Mestring og mening, der man til sammen har lyktes med å fremskaffe ekstern støtte på tilsammen 60 millioner kroner. RØRE fikk i 2016 26,5 millioner i gave fra Sparebankstiftelsen for å jobbe med helsefremmende skoler i Østfold. I 2018 ble det gjennom prosjektets tilskuddsordning delt ut drøye 7 millioner kroner til 120 ulike prosjekter. Prosjektet går ut skoleåret 2019/2020 og det jobbes for å videreføre dette arbeidet inn i Viken.

Mestring og mening er en del av en nasjonal satsing for å fremme god psykisk helse for barn og unge. Østfold er et av fem fylker som er valgt ut til å delta i satsingen som Helsedirektoratet har etablert i samarbeid med Kommunenes sentralforbund. I 2018 ble det delt ut til sammen 9.666.000 kroner av en totalsum på 35 millioner.

Gjennom Mestring og mening ble også prosjektet Tankekraft – et livsmestringsprogram i den videregående skole sparket i gang i 2018. Dette er et pionerprosjekt initiert av Folkehelseinstituttet, som har vekket nasjonal oppmerksomhet. Gjennom prosjektet skal man undersøke om psykisk helse kan trenes opp på lik linje som fysisk helse og hvordan man kan

hjelpe ungdom til å takle opp- og nedturer i livet. I 2018 har 200 lærere i videregående skole gjennomført en kompetanseheving i form av 1 ukes intensiv opplæring i undervisningsopplegget som de igjen skal gjennomføre med elevene i vg1 gjennom 10 dobbeltimer.

Vi har også ført satsingen på helsefremmende lokalsamfunn i havn og mobilisert en rekke nye skoler til å arbeide for å utvikle seg til nærmiljøarenaer for hele lokalsamfunnet.

I 2018 styrket vi satsingen på folkehelsearbeidet i kommunene gjennom de regionale folkehelsemidlene. 3 millioner kroner ble delt ut til 22 prosjekter i 14 kommuner. Dette er en økning fra 1,8 millioner i 2017. Midlene er et viktig virkemiddel for å realisere fylkeskommunale målsettinger som man trenger kommunenes hjelp til å klare. De bidrar også til å samordne folkehelsearbeidet i regionen.

Fylkeshelseundersøkelser er en viktig kilde til kunnskap om helsen og påvirkningsfaktorer og bidrar til å følge opp det lovpålagte ansvaret om ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i fylket og kommunen. Østfold fylkeskommune har invitert alle kommunene i fylket til å være med i tidenes største folkehelseundersøkelse som sendes ut i 2019. Resultatene fra denne vil bli et viktig verktøy for planlegging og politikkutforming inn i nye Viken fylkeskommune – også på andre tematiske områder enn bare folkehelse.

For å realisere sine folkehelsemål har Østfoldhelsa og folkehelseseksjonen i Østfold fylkeskommune styrket kommunikasjonsarbeidet. Én ny stilling er dedikert denne satsingen.

Folkehelseseksjonen i Østfold fylkeskommune har de siste årene prioritert innsats for å ivareta og videreutvikle vår regionale frivillighetskultur. I 2018 ble det lansert en stortingsmelding om frivillighet. Målene i den nye meldingen handler om bred deltagelse, en sterk og uavhengig sektor, forenkling for frivillige organisasjoner og en mer samordnet frivillighetspolitikk. I nye Viken fylkeskommune vil ansvaret for frivillighet flyttes til rådsområdet kultur. Østfoldhelsa vil derfor redusere innsatsen på dette området i 2019.

Fylkesrådmannens vurdering

Årsmeldingen viser at partnerskapet Østfoldhelsa har opprettholdt en stor og variert aktivitet i 2018, men at den langsiktige planleggingen for nye og store prosjekter har bremsset noe i påvente av organiseringen inn i den nye fylkeskommunen Viken.

Evalueringen av folkehelsearbeidet i Østfold gir stor støtte til partnerskapsmodellen og Østfolds måte å organisere folkehelsearbeidet på. Det bør arbeides for å videreføre dette inn i den nye fylkeskommunen Viken.